

Raport de evaluare a impactului	
Denumirea proiectului:	Conectarea Parcului Industrial Edineț la infrastructura de acces și utilități publice
Codul proiectului:	0795
Data evaluării:	17.07.2015
Regiunea de Dezvoltare:	Regiunea de dezvoltare Nord
Apelul:	2012
Prioritatea SDR Nord:	Prioritatea 2: Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special, în regiunile rurale Măsura 2.3: Creșterea atractivității regionale ca locație pentru investiții prin crearea infrastructurii de afaceri, conectarea la utilități publice și căi de acces a Parcurilor industriale, ZEL și zonele industriale din regiune
Solicitantul:	Primăria orașului Edineț
Beneficiari:	Circa 10 agenți economici, rezidenți ai Parcului Industrial; Primăria or. Edineț; Populația raionului Edineț, precum și a raioanelor limitrofe din regiune.
Bugetul total al proiectului:	12 352.92 mii lei
Suma alocată din FNDR (MDL):	12 352.92 mii lei
Contribuția Solicitantului (MDL):	-
Alte surse (MDL):	-
Suma valorificată la momentul evaluării impactului proiectului (MDL):	4 470,75 mii lei
Raportor (-i):	Evtodienco Violeta - șef Secție statistică regională, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

	Victor Caun șef serviciu managementul proiectelor, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Vasile Brașovschi, - consultant junior în monitorizare și evaluare, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) Eduard Țugui - expert IDIS VIITORUL, membru al echipei de evaluare SNDR
Supervizor:	Bînzaru Valerian - șef Direcție generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Criteriile de evaluare	Analiza performanței
1. Relevanța	
Corespunderea obiectivului general și scopurilor specifice ale proiectului prevederilor strategice, stipulate în documentele de politici ce țin de dezvoltarea regională / locală (spre exemplu: SNDR, SDR, Strategia de Dezvoltare social-economică a localității / raionului, planurilor de acțiuni, etc.)?	Proiectul se încadrează în prioritatea nr. 2 „Sustținerea dezvoltării sectorului privat și a pieței forței de muncă” la Strategia de dezvoltare regională Nord. Măsura 2.3 Creșterea atractivității regionale ca locație pentru investiții prin crearea infrastructurii de afaceri, conectarea la utilități publice și căi de acces a parcurilor industriale, ZEL și zonelor industriale din regiune. Sursa: http://adrnord.md/public/files/strategii/28.09.2012_SDR_Nord.pdf. La formularea obiectivului general: Impulsionarea dezvoltării economice în raionul Edineț ca pol de creștere, prin crearea condițiilor optime de funcționare a Parcului Industrial Edineț, nu este clară definiția sintagmei „ca pol de creștere”, care nu se conține în nici unul din documentele de politici ce țin de dezvoltarea regională. Proiectul vine în atingerea obiectivului specific „Dezvoltarea economiei durabile” din Strategia de dezvoltare social-economică a orașului Edineț pentru anii 2012-2016, document realizat cu suportul PNUD – Moldova în cadrul Proiectului „Sprijin APL din comunitățile țintă pentru a elabora / actualiza Strategiile de dezvoltare socio-economică în manieră participativă bazate pe DO și EG”. Sursa: http://www.scribd.com/doc/95970238/Strategie-de-dezvoltare-socio-economic%C4%83-a-or-Edine%C5%A3 Conform Strategiei de dezvoltare social-economică a orașului Edineț pe perioada 2015-2020, elaborată în cadrul Proiectului de Sustținere a Autorităților Locale din Moldova finanțat de USAID și aprobată de către Consiliul municipal

	Edineț la 23.03.2015, prezență Parcului Industrial în aria proprietății publice a unității administrative respectiv constituie un punct tare. Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice și căi de acces la obiectele de menire economică (Parcul industrial Edineț), constituie unul din obiectivele specifice ale Strategiei de dezvoltare.
În ce măsură conținutul proiectului corespunde necesităților specifice ale grupurilor țintă?	Conform cererii de finanțare grupurile țintă constituie: - locuitorii orașului Edineț; - locuitorii raionului Edineț și locuitorii din raioanele învecinate din Regiunea de Nord (Briceni, Ocnița, Dondușeni, Rîșcani); - agenți economici - viitorii rezidenți ai PI. Raionul Edineț, conform studiului de fezabilitate pentru crearea Parcului Industrial Edineț, are relativ un bun potențial pentru dezvoltarea afacerilor. Totodată în ultimii ani se observă o degradare a potențialului industrial, un exod al forței de muncă, și o reducere a volumului de investiții. Populația aptă de muncă pleacă peste hotarele țării în căutarea unui loc de muncă. Întru stoparea procesului de migrație a forței de muncă și crearea climatului antreprenorial, Primăria or. Edineț, în documentele strategice locale a prevăzut promovarea și susținerea business-ului mic și mijlociu inclusiv prin crearea unui parc industrial în or. Edineț. Crearea parcului industrial va permite utilizarea forței de muncă calificate existente în atât în raionul Edineț cât și în raioanele vecine Briceni, Ocnița, Dondușeni și Rîșcani. Conform Legii nr. 182 din 15.07.2010 cu privire la parcurile industriale, finanțarea pentru crearea infrastructurii tehnice și de producție a parcului industrial se efectuează de la bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale și Fondul Național de dezvoltare regională. În acest context, proiectul vine pentru conectarea parcului industrial la utilităților publice. Prin crearea Parcului Industrial se va ridica nivelului de dezvoltare umană a populației din regiune prin utilizarea forței de muncă excedente din aria respectivă, crearea locurilor de muncă pentru a stopa și reîntoarce populația migrată din țară, crearea unor capacități de producere industrială care va asigura prelucrarea complexă a materiei prime agricole locale, creșterea exporturilor de producție industrială, în special în țările UE.
Existența cadrului logic al proiectului și calitatea acestuia, cu alte cuvinte claritatea	Cererea de finanțare a proiectului conține cadrul logic. Cadrul logic conține elementele necesare conform Instrucțiunii pentru utilizatori privind înaintarea

intervenției logice - în ce măsură activitățile propuse pot duce la materializarea rezultatelor, care, prin urmare, să ducă la atingerea scopurilor proiectului, astfel contribuind la obiectivul general?	propunerilor de proiecte pentru finanțare din Fondul național de dezvoltare regională, aprobată prin decizia CNCDR nr. 4/12 din 23.02.2012. În același timp, formularea obiectivului general este greșită deoarece conține mai multe elemente, cum ar fi: - Impulsionarea dezvoltării economice în raionul Edineț ca pol de creștere și - Crearea condițiilor optime de funcționare a Parcului Industrial Edineț. Primul element ar fi putut servi drept obiectiv general al proiectului. Al doilea element este mai mult un obiectiv specific. Propunem 2 obiective specifice, formulate în felul următor: 1. Parcul Industrial Edineț este creat și funcțional. 2. Parcul Industrial Edineț este conectat la infrastructura de acces și utilități publice. Rezultatele sunt formulate mai mult ca niște obiective atât generale cât și specifice, care nu pot fi măsurate. Activitățile din cadrul logic sunt diferit formulate de cele din cererea de finanțare. La etapa evaluării proiectului putem menționa că activitățile planificate nu sunt suficiente pentru a atinge obiectivul general și anume de a impulsiona dezvoltarea economică.
Dacă indicatorii de performanță corespund criteriilor SMART? Specific Măsurabil Realizabil Realist (bazat pe date veridice) T – măsurat în timp	Indicatorii propuși atât la nivel de obiectiv general, obiective specifice, rezultate și produse nu corespund în totalitate criteriilor SMART. Toți indicatorii nu au specificate valoarea inițială și țintele pe ani.
În ce măsură riscurile și ipotezele au fost analizate și luate în considerație? Există oare un mecanism de management al riscurilor?	În cadrul logic 2 riscuri nu sunt formulate ca riscuri. Un mecanism de management, inclusiv de monitorizare și evaluare al riscurilor nu există. Pe parcursul implementării proiectului riscurile și ipotezele nu au fost analizate în măsura cuvenită. Responsabilitățile părților pentru managementul riscurilor nu au fost identificate și definite atât la inițierea proiectului, cât și pe parcursul implementării lui. Nu sunt descrise și analizate riscurile legate de capacitățile instituționale și manageriale ale administratorului parcului industrial din Edineț SRL „ECO-GARANT”.

Dacă au fost introduse careva modificări în cadrul proiectului? Dacă da, în ce măsură acestea au dus la îmbunătățirea acestuia?	A fost modificată cererea de finanțare reieșind din rezultatele verificării proiectului de execuție. În urma verificării respective, costul proiectului s-a majorat de la 9 791,38 mii lei la 12 256,0 mii lei.
Dacă există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului?	Plan de durabilitate, parte componentă a proiectului nu există. Acesta va fi elaborat după transmiterea bunurilor obținute în cadrul proiectului beneficiarului acestuia. Concomitent, în baza Hotărîrii de Guvern nr. 666 din 02.09.2013, a fost acordat titlul de parc industrial SRL „ECO-GARANT”, care va administra Parc Industrial Edineț, pe un teren cu suprafața de 17, 8989 ha, proprietate publică a orașului Edineț.
2. Eficiența	
Disponibilitatea resurselor necesare și modul de utilizare a acestora?	Proiectul, prin Decizia CNCDR nr. 13/13 din 20 decembrie 2013, a fost aprobat spre finanțare în anul 2014. Costul total al proiectului la etapa respectivă constituia 9 791,38 mii lei, conform cererii de finanțare din FNDR, depuse în cadrul Apelului de propuneri de proiecte din 2012. În același timp, conform Instrucțiunii pentru utilizatori privind înaintarea propunerilor de proiecte pentru finanțare din Fondul național pentru dezvoltare regională, aprobată prin decizia CNCDR nr. 4/12 din 23.02.2012, raportul de verificare a proiectului se emite de către Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor al Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC). Astfel, la 11 iunie 2014, Serviciul menționat a emis raportul de verificare la proiectul de execuție „Blocul administrativ cu rețelele tehnico-edilitare al parcului industrial din or. Edineț”. Potrivit raportului, costul proiectului de execuție în prețurile curente din trimestrul II 2014, a fost stabilit de 12 994,25 mii lei. După semnarea contractului de antrepriză cu operatorul economic pentru lucrările de construcție a blocului administrativ cu rețelele tehnico-edilitare al parcului industrial or. Edineț, costul proiectului a fost stabilit de 12 352, 92 mii lei. Prin urmare, costul proiectului, reieșind din prețurile curente ale anului 2014 la resursele materiale, remunerarea muncii, funcționarea utilajelor și mecanismelor de construcții, a fost majorat de la 9 791,38 mii lei la 12 352,

	92 mii lei. Costul documentației tehnice, elaborată din mijloacele financiare ale Primăriei or. Edineț, beneficiarului proiectului, constituie 187,4 mii lei. Beneficiarul proiectului, în baza Hotărârii de Guvern nr. 666 din 02.09.2013, a alocat terenul cu suprafața de cca 18 ha, care a fost scos din circuitul agrar, sub construcția Parcului industrial. Lucrările de construcție în cadrul proiectului se efectuează integral din mijloacele financiare ale FNDR. În anul 2014 din FNDR pentru implementarea proiectului a fost valorificată suma de 2,5 mil. lei. Pentru anul 2015, conform Deciziei CNCDR nr. 2/15 din 29.05.2015 din FNDR a fost repartizată suma de 9862,9 mii lei. La momentul evaluării proiectului persistă riscul de neîncadrare în timp cu executarea lucrărilor de construcție. Cauza este datoriile față de SRL „Constructorul”, executorul lucrărilor de construcție la parcul industrial, în baza Contractului de antrepriză nr. 26 din 08.09.2014, în mărime de 1 970,75 mii lei. Acestea au fost create în rezultatul blocării cheltuielilor bugetare de către Ministerul Finanțelor, în temeiul art. 10 și art. 40 din Legea nr. 847 din 24.05.1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, în contextul evoluțiilor macroeconomice nefavorabile și insuficienței surselor interne. Astfel, Ministerul Finanțelor, prin scrisoarea nr. 11/1 – 2/4 din 02.07.2015, a informat MDRC despre suspendarea finanțărilor de la bugetul de stat pentru cheltuielile ce țin de procurări, reparații și investiții. Ulterior datorită implicării comune a MDRC, ADR Nord și APL I și II au fost stinse datoriile către agentul economic ceea ce a permis reluarea lucrărilor de construcție. Achitarea datoriei menționate a avut loc la finele lunii iulie curent.
Respectarea implementării activităților în conformitate cu planul de activitate propus?	Durata de implementare a proiectului constituie 24 luni. Proiectul a fost aprobat spre finanțare din FNDR din anul 2014. Totodată realizarea activităților nu a fost efectuată conform planului de implementare propus. Astfel, contractul de antrepriză nr.26 cu SRL „Constructorul”, operatorul economic câștigătorul licitației achizițiilor publice pentru executarea lucrărilor de construcție în cadrul parcului industrial, a fost încheiat la 08.09.2014, contrar lunii martie 2014 conform planului de

	implementare a proiectului. Acordul de parteneriat a fost semnat de părți la 25.09.2014. Conform planului de implementare acesta urma a fi semnat în luna martie 2014. Întârzierile respective au avut loc datorită pregătirii îndelungate a documentației tehnice necesare pentru lansarea proiectului de către beneficiarul acestuia. Documentația tehnică, verificată și expertizată în modul prevăzut de legislație, a fost depusă la ADR Nord la 20.06.2014. Lucrările de construcție a Blocului administrativ cu rețelele tehnico-edilitare al parcului industrial or. Edineț, conform contractului de antrepriză, urmează a fi executate în 9 luni de la emiterea autorizației de construcție, ținând cont, totodată de perioada rece a anului. Lucrările de construcție, conform autorizației de construcție, au demarat la 30.09.2014, fiind stopate în perioada rece decembrie 2014 - martie 2015, și, potrivit contractului de antrepriză vor decurge pînă la 30.10.2015. Este de menționat, că în perioada 06.07 – 09.08.2015, execuția lucrărilor a fost sistată de către operatorul economic, din motivul neachitării volumului de lucrări deja executate. Aceasta se datorează deciziei Ministerului de Finanțe, care din cauza evoluțiilor macroeconomice nefavorabile și insuficienței mijloacelor financiare interne a stopat atât finanțările proiectelor din FNDR cît și plata lucrărilor prestate. Incidentul respectiv a fost aplanat la finele lunii iulie 2015, fiind achitată suma restantă operatorului economic de 1,97 mil. lei. Operatorul economic a reînceput lucrările la 10.08.2015. Operatorul economic este dispus să finalizeze lucrările de construcție pînă la finele anului 2015 în cazul în care volumele executate vor fi finanțate fără rețineri. Serviciile de supraveghere tehnică se efectuează de către „Asus Com-Exim” S.R.L. în baza contractului de servicii nr. 24 din 01.09.2014, valoarea căruia constituie 0.75% din valoarea lucrărilor de construcții a blocului administrativ cu rețelele tehnico-edilitare ale Parcului industrial Edineț. Promovarea potențialului economic al RD Nord al Republicii Moldova, prin sprijinirea ideii de crearea a parcurilor industriale, și susținerea actorilor regionali în crearea parteneriatelor în plan economic, dar și de a stabili contacte comerciale a fost înaintată în cadrul Forumului economic interregional moldo-român „Promovarea potențialului economic și crearea oportunităților de atragere a investițiilor în RD Nord”, din luna martie 2012,
--	--

	în mun. Bălți. La Forum s-au reunit peste 200 de participanți, printre care oameni de afaceri din Regiunea de dezvoltare Vest a României și din Regiunea de dezvoltare Nord a Republicii Moldova, reprezentanți ai ministerelor din Republica Moldova, membri ai Consiliilor regionale pentru dezvoltare din Republica Moldova, ambasadori, reprezentanți ai Consulatului General al României din Bălți, reprezentanți ai ONG-urilor din Republica Moldova, parteneri ai ADR Nord etc. De asemenea, în cadrul Conferinței internaționale „Oportunități de dezvoltare socio-economică a RD Nord până în anul 2020”, din luna mai 2013, ADR Nord a dat start unei noi perioade de planificare strategică până în 2020. Agenția a urmărit să demonstreze angajamentul său de a accelera și a asigura procesul de dezvoltare socio-economică echilibrată și durabilă a RD Nord, prin reducerea dezechilibrelor de dezvoltare în interiorul regiunii, axându-se pe direcțiile principale: facilitarea dezvoltării mediului de afaceri și promovarea exportului; dezvoltarea performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă din RD Nord. Lucrările conferinței au întrunit circa 180 persoane: parteneri internaționali, naționali și regionali, care au pus în discuție oportunitățile de dezvoltare a RDN reieșind din politicile naționale, internaționale și necesitățile regionale/locale. Lansarea proiectului, din 09.10.2013 în cadrul Zilelor RD Nord la Edineț, constituie una din activitățile de promovare a proiectului planificată de către beneficiar. La eveniment au fost prezenți înalți demnitari de stat, reprezentanți ai ministerelor din Republica Moldova, ADR Nord, Primăriei or. Edineț, parteneri de dezvoltare, antreprenorii români, letoni și ucraineni, care au fost cointeresați de producția autohtonă, legislația națională de export a acesteia peste hotare. De asemenea, a fost semnat contractul cu primul rezident al parcului industrial înregistrat, reprezentant al grupului de companii „T.B. Fruit” S.R.L., investitor ucrainean. Evenimentul a fost mediatizat în presa locală și națională. Campanii de informare privind procesul de implementare și rezultatele obținute ale proiectului, planificate conform cererii de finanțare, până la momentul evaluării proiectului nu au fost desfășurate.
Produsele de proiect - cantitatea și calitatea acestora?	Conform cererii de finanțate, la finele implementării proiectului, beneficiarul proiectului își propune să obțină: - drumuri interne construite - 700 m²; - conducte de apă potabilă instalate - 237.5 m;

	- conducte de canalizare instalate - 1762.5 m; - conducte interne de gaz natural - 320 m; - blocul administrativ cu birouri pentru rezidenți cu suprafața de 514 m² construit; - 2 panouri informative (la șantierele de construcție și primăria Edineț); - campanii de informare. La momentul evaluării produsele menționate erau în proces de construcție, în urma evaluării s-a constatat că persistă riscul de neachitare în timp a lucrărilor și serviciilor, fapt ce poate pune în pericol livrarea produselor de proiect. Panourile informative au fost instalate la locul desfășurării proiectului și în incinta Primăriei or. Edineț.
3. Eficacitatea (Rezultativitatea)	
Care sunt rezultatele obținute până în prezent?	Conform cererii de finanțate, în urma implementării proiectului, beneficiarul proiectului își propune să obțină următoarele rezultate: 1. Infrastructură de acces la utilitățile publice de bază a Parcului Industrial Edineț, creată; 2. Mediu favorabil pentru investiții creat; 3. Circa 10 rezidenți vor beneficia de condițiile create pentru dezvoltarea afacerilor; 4. Circa 300 posibili angajați care vor fi asigurați cu condiții normale de lucru în cadrul Parcului Industrial Edineț; 5. Aspect fizic industrial al orașului îmbogățit. La momentul evaluării proiectului nici unul din rezultatele menționate în cererea de finanțare nu a fost atins. Primul rezultat constituie mai mult un produs. Rezultatele 2 și 5 pot fi considerate mai mult ca niște efecte în urma implementării unui proiect. Acestea nu sunt stabilite conform criteriilor SMART. Pentru a obține titlul de rezident al Parcului industrial Edineț, autoritățile publice locale au organizat două concursuri. Câștigători au devenit 3 companii: 1. S.R.L „Aspect Fruct” va închiria 1.2 ha de pământ pentru construcția fabricii specializate în uscarea fructelor și ambalarea lor ulterioară; 2. S.R.L. „Eco Fruct” va construi un frigider industrial pe o suprafață de 2 ha; 3. T.B. „Fruit” (companie cu capital ucrainean), închiriază

	o suprafață de cca 6 ha pentru fabrica de sucuri concentrate din fructe și legume. Actualmente pe teritoriul parcului are construite halele necesare procesului tehnologic doar T.B. „Fruit”. Acesta își propune să valorifice o investiție de cca 25,0 mil. € pentru construcția și asamblarea fabricii de sucuri. În perioada respectivă, din relatările directorului companiei, deja era valorificată o sumă de cca 12,0 mil. €. Din 300 posibili angajați, actualmente sunt angajate doar 6 persoane, 2 persoane în cadrul administrației parcului, care este administrată de către S.R.L. „Eco-Garant” și altele 4 persoane în cadrul T.B. „Fruit”, unul din rezidenții parcului.
Dacă toate grupurile țintă au acces la / pot utiliza rezultatele / serviciile proiectului?	La etapa de evaluare proiectul încă se află în proces de implementare. După finalizarea acestuia, toate grupurile țintă specificate în cererea de finanțare vor avea de beneficiat de la rezultatele proiectului. Din relatările unicului rezident, amplasat actualmente pe teritoriul Parcului industrial, la finele lunii august începutul lunii septembrie va demara procesul de prelucrare a fructelor din RD Nord și producere a concentratelor de sucuri. Atunci când planul de investiții va fi realizat în totalitate, în cadrul fabricii vor fi create în jur de 1000 locuri de muncă permanente și sezoniere, iar capacitatea ei va permite prelucrarea a până la 200 de mii de tone de mere anual. Sistemele interne de aprovizionare cu apă potabilă și servicii canalizare și gazificare construite și racordate la sistemele municipale sunt necesare pentru respectarea proceselor tehnologice și condițiilor de igienă în cadrul a 3 rezidenți înregistrați actualmente pe teritoriul parcului industrial.
Schimbările calitative majore produse de rezultatele proiectului? Contribuția rezultatelor la atingerea scopurilor (sau a obiectivelor specifice) ale proiectului?	Parcul industrial „Edineț” se construiește pe un câmp deschis, fără infrastructură și căi de comunicații, așa numitul „Greenfield”. Pentru funcționarea acestuia a fost necesar de construit sistemele interioare de aprovizionare cu apă, servicii canalizare și gaz, clădirea administrativă a acestuia și de racordat sistemele respective la cele municipale. La etapa de evaluare a impactului, proiectul este încă în proces de implementare. În urma creării condițiilor optime pentru funcționarea parcului și conectarea acestuia la utilitățile publice, va fi format un mediu atractiv pentru investitori în RD Nord.

	Cu demararea procesului de prelucrare a fructelor de către T.B. „Fruit”, vor fi create locuri noi de muncă. Populația din raionul Edineț și raioanele apropiate vor fi cointeresate să nu migreze pentru căutarea unui loc de muncă. Bugetele locale vor fi suplinite datorită impozitelor și taxelor stabilite. În cazul în care vor începe a funcționa ceilalți 2 rezidenți, va fi posibil crearea mai multor locuri de muncă.
4. Impactul	
Care este impactul global al proiectului deja observat și cel potențial? Contribuția proiectului la atingerea obiectivului general?	Impactul global observat: Parcul industrial Edineț a provocat interes pentru investitori, inclusiv străini. Sunt construite capacități de producție, care vor asigura cu locuri de muncă o bună parte din populația aptă de muncă din raionul Edineț și raioanele alăturate, vor genera venituri în bugetele locale și în cele din urmă vor impulsiona dezvoltarea economică în regiune. De menționat că investitorul străin T.B. „Fruit” la etapa inițială planifica demararea a construcției și a 2-a fabrici de procesare a fructelor însă situația creată pe lângă acesta au o amprentă negativă asupra imaginii mediului investițional din Republica Moldova. Procese de judecată, tăgădănarea eliberării unor avize, amenzile stabilite de către Inspectoratul Ecologic de Stat, protestele organizate de concurenții din teritoriu, articolele de presă care nu relevă situația obiectivă. Toate acestea au contribuit ca cel puțin la etapa evaluării proiectului, demararea construcției celei de a 2-a fabrici să fie temporar sistată. Concomitent, este important ca beneficiarul proiectului, de comun cu partenerii săi, mai cu seama Ministerul Economiei să susțină Administrația parcului în atragerea investițiilor prin promovarea acestuia atât la nivel național cât și internațional.
Factorii externi eventuali, ce ar putea pune în pericol impactul direct? Care sunt efectele globale directe și indirecte, potențiale și/sau deja manifestate, sub aspect pozitiv sau negativ?	Un factor extern ce ar putea pune în pericol impactul direct al proiectului este situația de conflict dintre SRL „Orhei - Vit” și SRL „Eco - Garant”, întreprinderea administratoare a parcului industrial Edineț, care se află pe rol în instanța de judecată. SRL „Orhei-Vit”, nefiind de acord cu rezultatele concursului privind acordarea titlului de rezident al Parcului industrial Edineț, organizat de către SRL „Eco-Garant”, cere anularea rezultatelor acestuia. Alți factori externi care pun deja în pericol impactul direct sunt diversele presiuni asupra rezidentului/investitorului străin T.B. „Fruit”: procese de judecată, tăgădănarea eliberării unor avize, amenzile stabilite de către Inspectoratul Ecologic de Stat, protestele organizate de concurenții din teritoriu, articolele de presă care nu relevă

	situația obiectivă. Un alt factor nu mai puțin important este instabilitatea politică. Aceasta constituie un obstacol în calea atractivității investiționale atât a orașului Edineț, a RD Nord cât și a întregii țări. Investitorii nu riscă să investească într-o zonă care nu prezintă stabilitate atât din punct de vedere economic, cât și politic. Insuficiența mijloacelor financiare în bugetul de stat constituie următorul factor care tergiversează procesul de implementare și finalizare a proiectului. Concomitent, reieșind din condițiile ce le oferă amplasarea terenului destinat parcului industrial și din particularitățile de dezvoltare a raionului Edineț, studiului de fezabilitate efectuat recomandă domeniile de activitate ale parcului: (a) industria textilă și de confecții; (b) prelucrarea pielii și fabricarea încălțămintei; (c) producerea de mobilier; (d) fabricarea de mașini și echipamente; (e) producerea echipamentelor electrice și electrotehnice; (f) industria auto; (g) transporturi și comunicații (depozitare, prelucrare, ambalare). În acest context, este binevenit ca beneficiarul proiectului să ia în considerație specializarea forțelor de muncă libere din aria de intervenție și, întru excluderea șanselor impuse de embargourile piețelor externe la producția agricolă, de diversificat genul de activități pe teritoriul parcului industrial. În cazul în care Primăria or. Edineț, beneficiarul proiectului, va conlucra în strânsă colaborare cu Ministerul Economiei, ca promotor al politicii industriale, de competitivitate și de atragere a investițiilor, vor fi obținute toate rezultatele propuse, care la rândul său vor genera mai multe efecte, precum sunt: - Îmbunătățirea situației social-economice în RD Nord; - Sporirea exportului din regiune cu produse competitive; - Crearea locurilor noi de muncă și recalificarea cadrelor existente; - Atragerea tehnologiilor inovative de producere și administrare; - Diseminarea bunelor practici în RD Nord.
5. Durabilitatea	
Durabilitatea financiară a rezultatelor proiectului (dacă sunt prevăzute / alocate resursele necesare pentru	Conform Legii cu privire la parcurile industriale, sursele de venit ale întreprinderii administratoare a parcului industrial în care infrastructura tehnică și de producție este creată integral din contul bugetului de stat în baza bunurilor proprietate publică, pot fi:

menținere?)	- venituri de la darea în arendă/locățiune a terenurilor, a obiectivelor infrastructurii tehnice și de producție; - venituri de pe urma activității de întreprinzător în cadrul parcului industrial; - plăți și taxe pentru participarea în concursurile de obținere a dreptului de rezident al parcului industrial și pentru înregistrarea în calitate de rezident; - venituri din prestarea de servicii pentru rezidenții parcului industrial; - donații; - alte venituri legate de exercitarea funcțiilor sale. Durabilitatea financiară va fi asigurată de către S.R.L. „Eco-Garant”, căruia, conform Hotărîrii de Guvern nr. 666 din 02.09.2013, i-a fost acordat titlul de parc industrial. Concomitent, conform contractului de antrepriză, încheiat cu S.R.L. „Constructorul”, perioada de garanție a lucrărilor executate constituie 60 luni calendaristice. Perioada de garanție decurge de la data recepției la terminarea lucrărilor și pînă la expirarea termenului prevăzut.
Asumarea responsabilității beneficiarilor față de rezultatele obținute?	Primăria or. Edineț, beneficiarul proiectului, este conștientă de responsabilitatea care îi revine față de rezultatele obținute. Cu toate acestea, evaluatorii consideră că este de datoria beneficiarului de a întreprinde activități de organizare a serviciilor întreprinderii administratoare înainte de a fi finalizat proiectul pentru a pune baza asigurării durabilității rezultatelor proiectelor.
Existența cadrului de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a rezultatelor proiectului?	Cadrul de politici existent este favorabil pentru implementarea proiectului. Astfel, Strategia de dezvoltare social-economică a orașului Edineț 2015-2020, elaborat în corespundere cu documentele naționale de planificare strategică, menționează Parcul industrial Edineț un punct tare pentru dezvoltarea sectorului economic și de antrepriză. Una din direcțiile strategice fiind „Reabilitarea infrastructurii de bază și asigurarea eficienței energetice în scopul furnizării unor servicii continue și de calitate”, care include obiectivul specific „Dezvoltarea infrastructurii de utilități publice și căi de acces la obiectele de menire economică (Parcul industrial Edineț) și socială”. Strategia de dezvoltare regională Nord menționează prin prioritatea nr. 2 „Susținerea dezvoltării sectorului privat și a pieței forței de muncă” creșterea atractivității regionale ca locație pentru investiții prin crearea infrastructurii de afaceri, conectarea la utilități publice și căi de acces a Parcurilor industriale, ZEL și zonele industriale din

	regiune. Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada pînă în anul 2015, aprobată prin HG nr. 1149 din 05.10.2006 indică dezvoltarea bussinesului prin crearea condițiilor preferențiale de atragere a investițiilor în tehnologii și producții principal noi cu valoarea adăugată înaltă și cu potențial de absorbție a unui număr sporit de brațe de muncă. Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2015-2018 specifică susținerea sectoarelor productive ale economiei prin crearea și dezvoltarea instrumentelor infrastructurii antreprenoriale, și anume: parcuri industriale, clustere, zone economice libere, parcuri științifico-tehnologice, incubatoare de afaceri și de inovare.
Existența capacităților instituționale și manageriale pentru asigurarea durabilității rezultatelor?	La momentul evaluării impactului proiectului, în cadrul S.R.L. „Eco-Garant”, întreprinderea administratoare a parcului, nu exista o structură care să gestioneze rețelele interne de apă, canalizare, gazificare și clădirea administrativă. În timpul respectiv în cadrul întreprinderii activau doar 3 persoane. Un regulament de organizare și funcționare și un plan de dezvoltare a parcului industrial, aprobate de către autoritățile publice locale, nu există. La fel nu se atestă capacități de instituționale și manageriale care ar facilita discuțiile și medierea acelor conflicte și dispute apărute dintre rezidenții parcului industrial și alte fabrici, asociații de profil.
6. Aspectele tematice	
6.1 <u>Respectarea egalității genurilor:</u> Dacă interesele practice, ce țin de respectarea egalității între genuri, au fost luate în considerație în cadrul proiectului?	Egalitatea de gen nu este tematica principală a proiectului. Cu toate acestea, de rezultatele proiectului vor beneficia ambele genuri. În cadrul obiectivelor industriale construite pe teritoriul parcului vor fi angajați atît bărbați cît și femei.
6.2 <u>Respectarea necesităților privind protecția mediului:</u> - Dacă aspectele ecologice au fost analizate în modul corespunzător la etapa de elaborare a proiectului? - Influența proiectului asupra stării mediului pozitivă sau	La etapa de elaborare a raportului privind evaluarea impactului proiectului, în presă au apărut mai multe articole, care sunt mai mult sau mai puțin obiective, precum că rezidentul Parcului industrial Edineț, investor ucrainean, T.B. „Fruit”, nu respectă legislația Republicii Moldova. Sursa: http://ziarulnational.md/locuitorii-din-edinet-in-pericol-ies-a-sistat-lucrarile-de-construcie-a-fabricii-de-sucuri/

negativă și măsurile prevăzute pentru ameliorarea acestora?	Concomitent, mai mulți locuitori din raionul Edineț și-au manifestat revolta în fața fabricii de conserve, construită de către T.B. „Fruit”, pe teritoriul Parcului industrial Edineț. Aceștia cer investitorului străin să stopeze lucrările întrucât se tem că ar putea rămâne fără locuri de muncă în cadrul fabricii similare din or. Cupcini. Oamenii se declară convinși că investitorul străin, care va produce sucuri concentrate, va cumpăra mere la un preț mai mare și va lăsa astfel fabrica lor fără materie primă. Inspectoratul Ecologic de Stat a sistat repetat toate lucrările de construcție a fabricii de conserve „TB Fruit”, ridicată pe teritoriul Parcului Industrial din Edineț. Aceștia menționează că obiectul este aproape gata, dar proiectul nu a trecut expertiza ecologică de stat. Cele câteva inspecții care au fost la fața locului au stabilit că agentul economic „nu a îndeplinit cerințele privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale”. Au fost aplicate amenzi de câteva mii de lei. La analiza informației de pe site-ul companiei atunci vedem ca astăzi T.B. Fruit este lider de piața ucraineană și al treilea cel mai mare producător de suc concentrat în Europa, fapt ce pune îndoială asupra neconcordanței fabricii cu cerințele privind protecția mediului. Sursa: http://www.tbfruit.com/en Data fiind situația, echipa de evaluatori a contactat reprezentantul agentului economic respectiv, care ne-a confirmat faptul că deține toată documentația necesară pentru construcția fabricii, inclusiv certificatul de urbanism și autorizația de construcție a fabricii de conserve eliberate de către organele abilitate. La etapa de elaborare a proiectului au fost analizate toate aspectele ecologice, fiind obținute avizele necesare de la instituțiile responsabile în domeniu. Acestea confirmă respectarea protecției mediului înconjurător conform parametrilor solicitați. Actualmente cererea T.B. „Fruit” pentru obținerea avizului expertizei ecologice de stat pentru funcționarea fabricii este depusă la Inspectoratul Ecologic de Stat. Astfel de situații contribuie în sens negativ asupra impactului proiectului, la care lucrările de construcție a infrastructurii de apă și canalizare sunt asigurate din FNDR. Rețelele interne de aprovizionare cu apă potabilă, canalizare, gazificare vor fi conectate la sistemele respective orașenești. La finalizarea lucrărilor de construcție și darea în exploatare a acestora va fi efectuată verificarea funcționalității obiectivelor. Dacă obiectivele vor fi construite în conformitate cu cerințele legale, se vor elibera autorizații respective de funcționare.
--	--

6.3 <u>Gradul de afiliere la practicile de bună guvernare:</u> - Dacă da, atunci cum? Dacă nu, atunci de ce? - Transparența și regularitatea raportării financiare și de performanță; existența unui sistem adecvat de monitorizare internă? - Respectarea principiului de incluziune socială?	Lansarea proiectului a avut loc la 09.10.2013 în cadrul Zilelor RD Nord la Edineț. La eveniment au fost prezenți înalți demnitari de stat, reprezentanți ai MDRC, ADR Nord, Primăriei or. Edineț, parteneri de dezvoltare. Evenimentul a fost mediatizat în presa locală și națională. Procesul de implementare și monitorizare a proiectului cu regularitate se publică pe pagina web a ADR Nord. ADR Nord, în baza Metodologiei de monitorizare și evaluare a măsurilor de susținere a dezvoltării regionale, aprobată prin ordinul MDRC, prezintă trimestrial rapoarte la MDRC privind procesul de implementare și utilizare a mijloacelor financiare în cadrul proiectului. Informația respectivă de asemenea este prezentată Consiliului regional pentru dezvoltare Nord și Consiliului național de coordonare a dezvoltării regionale. Incluziunea socială, în mod special, nu este abordată în cadrul proiectului.
6.4 <u>Respectarea Drepturilor Omului:</u> - Dacă proiectul contribuie activ la promovarea drepturilor omului? - Dacă s-a făcut analiza referitor la grupurile țintă care au (avut) de câștigat sau de pierdut?	Proiectul nu prevede implementarea unor activități legate de promovarea drepturilor omului. Totodată, proiectul acordă posibilități de a crea locuri noi de muncă, ținând cont de securitatea și igiena muncii. Astfel fiind respectat dreptul oricărei persoane la muncă, la libera alegere a muncii, la condițiile echitabile și satisfăcătoare de muncă, conform art. 43 din Constituția Republicii Moldova. De la implementarea proiectului vor avea de câștigat toate grupurile țintă. Vor fi create structuri industriale noi în cadrul cărora va fi angajată populația din r. Edineț și raioanele din vecinătate. Vor fi achitate impozite la bugetele locale.
Concluzii :	
1. Proiectul este relevant și are un impact regional, reieșind din faptul că efectele scontate sunt de durată și se vor răsfrînge pe un spațiu destul de imens. În același timp, la etapa de planificare solicitantul nu a formulat bine intervenția logică a proiectului. Obiectivul general și obiectivele specifice nu sunt clar definite pentru care urmau a fi obținute rezultate concrete. Se atestă lipsa unui dialog dintre părțile implicate cu invitarea actorilor cointeresați. 2. Tergiversarea implementării proiectului din motivul neachitării volumelor de lucrări de construcții executate duce la, rîndul său, la tergiversarea lansării în timp a rezidentului/fabricii de conserve „TB Fruit”, ridicată pe teritoriul Parcului Industrial din Edineț, ceea ce lovește în imaginea climatului investițional din Republica Moldova pe plan internațional. Neactualizarea planului de implementare a proiectului, ținînd cont de evoluția evenimentelor din sfera economică națională și internațională, stîrnește impresia	

de nerespectare a termenilor de realizare a activităților planificate.

3. Conclucrarea inefficientă a partenerilor proiectului poate să determine eșecul atingerii rezultatelor scontate. Implicarea Ministerului Economiei, ca partener principal al proiectului, precum și ca reglementator al politicii naționale în domeniile atragerii investițiilor și macroeconomiei, a fost insuficientă în atingerea rezultatelor proiectului.
4. Impactul principal al rezultatelor preconizate ține de dezvoltarea social-economică a orașului Edineț, raionului Edineț și a RD Nord în întregime. Crearea condițiilor de organizare și funcționare a Parcului industrial Edineț determină posibilitatea de a atrage investiții în regiunea respectivă. Aceasta va genera locuri noi de muncă, precum și va valorifica forța de muncă existentă neutilizată, va genera venituri în bugetele locale.
5. Durabilitatea proiectului este promițătoare, însă succesul deplin depinde de: (i) capacitatea SRL „Eco - Garant”, întreprinderea administratoare a parcului industrial Edineț, a autorităților publice locale de a conlucra cu Ministerul Economiei pentru a atrage investitori prin promovarea parcului la toate nivelele și de a soluționa conflictul apărut în preajma investitorului străin; (ii) capacitățile instituționale, negociere/mediere și de management adecvat al întreprinderii administratoare în gestionarea căreia se va afla parcul industrial și rețelele tehnico-edilitare interne nou construite.
6. În scopul facilitării și dezvoltării parcului industrial, nu se atestă o platformă eficientă de cooperare dintre a Administratorul parcului industrial, conform atribuțiilor sale legale, și celelalte autorități publice centrale și/sau locale interne și/sau comunitare, cu asociațiile de profil, cu Inspectoratul Ecologic de Stat.

Recomandări cheie (în ordinea gradului de importanță):

1. ADR Nord va:

- monitoriza lucrările de construcție a blocului administrativ cu rețelele tehnico-edilitare al Parcului industrial or. Edineț în așa mod ca recepția finală a acestora să fie efectuată în termenii contractuali stabiliți;
- monitoriza perioada de post implementare a rezultatelor proiectului în baza rapoartelor de asigurare a durabilității, prezentate de către beneficiar;
- ține cont de actualizarea planurilor de implementare la toate proiectele în curs de implementare pentru asigurarea respectării termenilor de realizare.

2. Primăria orașului Edineț în comun cu întreprinderea administratoare S.R.L. „Eco-Garant” va:

- facilita dialoguri/mese rotunde, la care să fie invitate toate părțile care au pretenții la activitatea parcului industrial, concret asupra unor rezidenți, în scopul identificării problemelor apărute și stabilirii posibilelor soluții, asigurând transparența prin invitarea surselor mass media;
- mediatiza mai riguros procesul de implementare a proiectului pe pagina web a primăriei;
- publica pe pagina web documentele strategice ce demonstrează relevanța proiectului și direcțiile strategice care menționează dezvoltarea sectorului industrial, în special, a parcului industrial Edineț;
- aproba regulamentul de organizare și funcționare a parcului industrial Edineț;
- stabili și aproba statele de personal al întreprinderii administratoare, inclusiv structura

care va gestiona rețelele tehnico-edilitare interne;

- elaborează planul de dezvoltare a Parcului industrial Edineț, axându-se preponderent pe conlucrarea cu Ministerul Economiei întru promovarea parcului industrial, atragerea investițiilor,
- urgenta elaborarea planului de asigurare a durabilității rezultatelor proiectului după obținerea bunurilor generate în cadrul proiectului și va prezenta ADR Nord rapoarte referitor la realizarea acestuia.

Raportori:

Violeta Evtodienco	șef Secție Statistică Regională, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Victor Caun	șef Serviciu managementul proiectelor, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Vasile Brașovschi	consultant junior în monitorizare și evaluare, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)
Eduard Țugui	expert IDIS VIITORUL, membru al echipei de evaluare SNDR

Supervizor:

Valerian Bînzaru	șef Direcție generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
------------------	---

Anexa 1

Lista persoanelor intervievate:

Data	Organizația / Localitatea	Numele, Prenumele	Funcția
17.07.2015	ADR Nord	Bândiu Constantin	Șef Secție managementul proiectelor
		Bejan Olga	Specialist, Secția managementul proiectelor
	Consiliul Raional Edineț	Garas Iurii	Președintele raionului
	Primăria or. Edineț	Vasilcov Rodelia	Viceprimar, manager de proiect
		Strîmbanu Livia	Contabil șef al primăriei
	S.R.L. „Eco-Garant”, întreprinderea administratoare a PI	Reșetnicov Artur	administrator
	T.B. „Fruit” S.R.L.	Medvedi Vasili	Director
		Jăpălău Sergiu	Jurist
	S.R.L. „Constructorul”	Cucuta Iurie	Director
		Doia Gheorghe	Inginer șef
		Țapu Anatolie	Diriginte de șantier
	SC „Asuscom -Exit” SRL	Scutari Ion	Supraveghetor tehnic

Lista persoanelor, care nu au fost intervievate

Data	Organizația / Localitatea	Numele, Prenumele / Funcția	Notă
n/f			

Anexa 2

Lista documentelor analizate

1. Nota conceptuală.
2. Cererea de finanțare.
3. Matricea cadrului logic.
4. Acordul de parteneriat privind implementarea proiectului.
5. Raportul trimestrial de monitorizare a proiectului.
6. Legea cu privire la parcurile industriale nr. 182 din 15.07.2010
7. Hotărârea de Guvern cu privire la acordarea titlului de parc industrial SRL „Eco-Garant” și modificarea destinației unui teren nr. 666 din 02.09.2013.
8. Studiu de Fezabilitate pentru crearea Parcului Industrial Edineț.
9. Strategia de dezvoltare regională Nord.
10. Strategia de dezvoltare social-economică a orașului Edineț pentru anii 2012-2016
11. Strategia de dezvoltare social-economică a orașului Edineț pentru anii 2015-2020, aprobată de Consiliul orașenesc Edineț la 23.03.2015
12. Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada până în anul 2015, aprobată prin HG nr. 1149 din 05.10.2006.
13. Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2015-2018.
14. Contractele de antrepriză și de servicii.
15. Raport de verificare a proiectului de execuție.
16. Avize la proiectul de execuție.